

Univerzita třetího věku
Přednášky v akademickém roce 2012/2013

Název programu:	Fenomény světových dějin od antiky po současnost
Počet semestrů:	1
Preference výuky: (orientačně)	Zimní semestr (v případě potřeby dáme k dispozici učebnu P301, 120 míst)
Katedra/ústav:	Ústav světových dějin
Garant programu: č. mobilu, e-mail	Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D. +420 604 796 448; makovar@atlas.cz PhDr. Jaroslav Valkoun +420 724 059 752; jaroslav.valkoun@ff.cuni.cz

Anotace:

Přednáškový cyklus je zaměřen na fenomény světových dějin, které výrazně ovlivnily události své doby, od císařského Říma přes středověké a novověké období do současnosti. Zahrnuje tedy výklad středověkých, novověkých i moderních dějin z politického, sociálního a kulturního úhlu pohledu. Přednášky jsou zvoleny tak, aby pokryly vybrané fenomény světových dějin.

Osnova přednášek:

- 1) Dějiny císařského Říma
- 2) Vztahy císařství a papežství ve středověku
- 3) Hanza: obchodní imperium
- 4) Vzestup Moskvy
- 5) Florencie: kolébka renesance
- 6) Habsburkové – cesta na evropské trůny
- 7) Súdán 1881–1898: Polozapomenutý příběh polozapomenuté země
- 8) „Nový Jeruzalém“: vznik a vývoj britského sociálního státu od roku 1945
- 9) Interpretace vzniku studené války

Přednášející:

PhDr. Pavel Smrž (1, 3, 4)
PhDr. ThLic. Drahomír Suchánek, Ph.D., Th.D. (2)
Doc. PhDr. Dana Picková, CSc. (5, 6)
PhDr. Jaroslav Valkoun (7)
PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D. (8)
PhDr. Jan Koura (9)

Forma ukončení:

závěrečná písemná práce (v rozsahu deseti stran)

Inspirace k volbě tématu závěrečné práce/eseje:

- 1) Císařský Řím
- 2) Pád Římské říše
- 3) Církev vs. světská moc ve středověku
- 4) Vzestup Moskevského velkoknížectví
- 5) Renesanční Itálie

- 6) Sociální stát ve Velké Británii
- 7) Mocenský vzestup Habsburků
- 8) Počátky Studené války
- 9) Mahdistické povstání v Súdánu
- 10) Horké krize Studené války

Doporučená literatura:

- BECHYNĚ, Jan, *Imperiální zájmy a britská zahraniční politika v 19. století*, in: Historický obzor, roč. 8, č. 1/2, 1997, s. 9–14, 2007.
- BURIAN, Jan, *Římské impérium*, Praha 1994.
- BUSCK, S. – POULSEN, H. (Eds.), *Dějiny Dánska*, Praha 2007.
- ČECHURA, Jaroslav, *České země v letech 1526-1583. První Habsburkové na českém trůně*, 2 díly, Praha 2008/2009.
- DRŠKA, Václav – PICKOVÁ, Dana, *Dějiny středověké Evropy*, Praha 2004.
- FERGUSON, Niall, *Britské impérium: Cesta k modernímu světu*, Praha 2007.
- FERRO, Marc, *Dějiny kolonizací: Od dobývání po nezávislost 13.–20. století*, Praha
- FRANZEN, A., *Malé církevní dějiny*, Praha 1995.
- GRANT, Michael, *Dějiny antického Říma*, Praha 2006.
- GALANDAUER, Jan – HONZÍK, Miroslav, *Osud trůnu habsburského*, Praha 1986.
- GARIN, Eugenio (Ed.), *Renesanční člověk a jeho svět*, Praha 2003.
- GRÖBINGOVÁ, Sigrid-Maria, *Maxmilián I. Zakladatel habsburské světové říše*, Praha 2004.
- HALAGA, O. R., *Typy kupeckých domov a novgorodský Peterhof*, in: Slovanský přehled, č. 6, roč. 61, 1975, s. 467–481.
- HAMANNOVÁ, Brigitte, *Habsburkové. Životopisná encyklopedie*, Praha 2010.
- HIBBERT, Christopher, *Florence. Životopis města*, Praha 1997.
- HIBBERT, Christopher, *Vzestup a pád rodu Medici*, Praha 1997.
- HOŠEK, Ladislav – MAREK, Václav, *Řím Marka Aurelia*, Praha 1990.
- CHURCHILL, W. S., *Mé životní začátky*, Praha 1996.
- ILIFE, J., *Afrika a Afričané: Dějiny kontinentu*, Praha 2001.
- JUDD, Denis, *Impérium: britské koloniální dějiny od dob americké revoluce po současnost*, Praha 1999.
- KOVÁŘ, Martin – SOUKUP, Jaromír – TUMIS, Stanislav, *Vznik a vývoj britského sociálního státu ve 40.-60. letech 20. století. Příspěvek k politickým, sociálním a hospodářským dějinám Velké Británie po roce 1945*, in: Dvacáté století. Ročenka Semináře nejnovějších dějin Ústavu světových dějin FF UK v Praze, roč. 3, 2006, s. 227–244.
- KOVÁŘ, Martin – SOUKUP, Jaromír, *Vznik a fungování britského sociálního státu v letech 1939-1951*, in: Půl století hospodářských dějin. Sborník k 75. narozeninám prof. Ing. Václava Průchy, CSc., Acta Oeconomica Pragensia. Vědecký časopis Vysoké školy ekonomické v Praze, roč. 15, č. 7, 2007, s. 257–271.
- KRIEGER, Karl-Friedrich, *Habsburkové ve středověku: od Rudolfa I. (1218-1291) do Fridricha III. (1415-1493)*, Praha 2003.
- KŘIVSKÝ, Petr; SKŘIVAN, Aleš, *Století odchází*, Praha 2004.
- LeGOFF, J. – SCHMITT, J.-C. (Eds.), *Encyklopedie středověku*, Praha 2008.
- LUŇÁK, Petr, *Západ: Spojené státy a Západní Evropa ve studené válce*, Praha 1997.
- MASTNÝ, Vojtěch, *Studená válka a sovětský pocit nejistoty*, Praha 2001.
- MONTANELLI, Indro, *Dante a jeho doba*, Praha 1981.
- NÁLEVKA, Vladimír, *Studená válka*, Praha 2003.
- NÁLEVKA, Vladimír, *Horské krize studené války*, Praha 2010.
- PICKOVÁ, Dana, *Habsburkové a Rurikovci na prahu novověku. Příspěvek k dějinám rusko-habsburských vztahů na přelomu 15. a 16. století*, Praha 2002.
- RAPP, F., *Svatá říše římská národa německého: Od Oty Velikého po Karla V.*,

- Praha/Litomyšl, Paseka 2007.
- ROUX, J.-P., *Král: Mýty a symboly*, Praha 2009.
 - ROVNÁ, Lenka, *Premiérka jejího veličenstva*, Praha 1991.
 - SEIBT, Ferdinand, *Karel V. Císař a reformace*, Praha 1999.
 - SERCZYK, W., *Ivan IV. Hrozný. Car vši Rusi a stvořitel samoděržaví*, Praha 2004.
 - ŠVANKMAJER, M. – VEBER, V. – SLÁDEK, Z. – MOULIS, V., *Dějiny Ruska*, 6. vyd., Praha 2010.
 - VALKOUN, Jaroslav, *Fašodská krize: Vyvrcholení britsko-francouzského soupeření v oblasti horního Nilu*, in: *Historický obzor*, roč. 21, č. 7/8, 2010, s. 146–153.
 - VLNAS, Vít – PŘIBYL, Petr – HLADÍK, Tomáš, *Florence. Město umělců, velmožů, světyranů*, Praha 2009.
 - WIRTZ, Rolf C., *Umění a Architektura: Florence*, Praha 2007.
 - ZIMÁK, A., *Hanza. Obrazy z dějin severského námořního obchodu*, Praha 2002.